

Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obor Knihař

Čj. 298/2025/SŠ

1. Úvodní identifikační údaje

Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara, Vídeňská 756/28, Praha 4 - Krč, 142 00

Zřizovatel: Hlavní město Praha

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – Knihař

Kód a název oboru vzdělávání: 34 – 57– H / 01 Knihař

Střední vzdělání s výučním listem

Délka studia: tříleté

Forma studia: denní

ŠVP platný od: 1. 9. 2025

Obsah

1. Úvodní identifikační údaje.....	2
2. Profil absolventa.....	4
2.1. Popis uplatnění absolventa v praxi.....	4
2.2. Výčet kompetencí	4
2.3. Způsob ukončení dosaženého vzdělání	5
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	6
3.1. Popis celkového pojetí vzdělávání	6
3.2. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	6
3.3. Organizace výuky	7
3.4. Způsob hodnocení žáků.....	8
3.5. Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	10
3.6. Podmínky pro přijímání ke vzdělání	10
4. Učební plán	11
4.1. Tabulka.....	11
4.2. Poznámky k učebnímu plánu	11
4.3. Přehled využití týdnů ve školním roce.....	11
5. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP.....	12
6. Učební osnova (viz příloha).....	13
6.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu	13
6.2. Charakteristika učiva.....	13
6.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí	13
6.4. Pojetí výuky	13
6.5. Hodnocení výsledků žáků	13
6.6. Popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí	13
6.7. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání.....	13
7. Personální a materiální zabezpečení vzdělávání.....	14
7.1. Personální zajištění výuky	14
7.2. Materiální zajištění výuky	14
8. Spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP	15

2. Profil absolventa

2.1. Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent oboru knihař se uplatní na trhu práce v malých knihařských provozovnách v celém spektru zakázkových prací běžné knihařské konfekce, v malotirážních tiskových střediscích, v knihovnách všech druhů a velikostí při průběžné údržbě jejich knižních fondů. Dále jako výrobce lehké zakázkové a luxusní kartonáže, jako paspartér při adjustáži drobné grafiky a při rámování obrazů. Jako odborný pracovník knihař v archivech vykonávající jednoduché restaurátorské práce. Je schopen obsluhy jednoduchých poloautomatických strojů v tiskárnách při finálním zpracování neperiodických tiskovin. V neposlední řadě pak jako knihař – živnostník ve vlastní provozovně. Po složení závěrečných zkoušek je absolventům umožněno nástavbové studium zakončeném maturitní zkouškou.

2.2. Výčet kompetencí

Absolvent se vyznačuje těmito kompetencemi:

- má zájem o další vzdělávání v oboru i mimo něj
- má průběžný přehled o trhu práce a možnostech uplatnění ve svém i příbuzném oboru
- je schopen zvládnout nepříznivé existenční situace případnou rekvalifikací
- účinně ovládá poskytnutí první pomoci při možných úrazech
- je ohleduplný k životnímu prostředí s vlastním každodenním přispěním
- dodržuje profesní a občanskou etiku při jednání se zákazníkem
- dodržuje bezpečnostní a hygienické předpisy, předchází úrazům
- používá kultivovaný, srozumitelný a souvislý jazykový projev a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- uvědomuje si vlastní kulturní, národnostní a osobnostní identitu a tolerantně přistupuje k identitě druhých
- toleruje estetické cítění, vkus a zájem druhých lidí
- dbá na ochranu a využívání kulturních hodnot
- v rámci cizího jazyka komunikuje v oblasti základních témat
- pracuje se slovníky, příručkami a dalšími zdroji v cizím jazyce
- chápe a respektuje tradice, zvyky a odlišnosti jiných národů a jazykových oblastí
- využívá matematických poznatků v osobním i profesním životě
- využívá přírodovědných poznatků v osobním i profesním životě
- zná podstatu tržního mechanismu
- zná vztah nabídky a poptávky v ekonomických procesech
- má základní přehled o daňové a sociální soustavě v ČR
- má reálnou představu o výši mezd v oboru a o pracovních podmínkách v oboru
- zná práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnanců
- ovládá základní práci s počítačem, operačním systémem a soubory
- zná vlastnosti počítačových sítí a internetu a ovládá elektronickou komunikaci a vyhledávání potřebných informací
- charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví
- zná přírodní zdroje surovin a energie, pojem obnovitelnosti přírodních zdrojů
- hodnotí vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím a je si vědom dopadů činností člověka na životní prostředí
- má základní představu o současných globálních problémech lidstva
- má kladný vztah k vlastnímu národu
- zná a uznává hodnoty demokracie

- uvědomuje si význam pohybu pro zdraví a zná zásady hygieny pohybu
- zvládá testování tělesné zdatnosti
- zhodnotí své pohybové schopnosti
- zná historii svého národa a chápe jeho začlenění do Evropské unie a NATO
- samostatně dokáže zpracovat návrh knihařského výrobku
- zvládá získané praktické dovednosti v celém rozsahu oboru
- dodržuje technologickou kázeň v rozsahu celého sortimentu výrobků
- využívá optimální výtěžnosti materiálů
- rozhoduje se samostatně a odpovědně
- odhadne své možnosti při zvládání náročných pracovních situací
- respektuje schopnosti a možnosti svých kolegů
- má kreativní přístup při zhotovování všech výrobků počínaje těmi nejjednoduššími
- obsluhuje, seřizuje a udržuje jednoduché knihařské stroje
- zná a dodržuje bezpečnostní předpisy při práci s těmito stroji
- zná použití a vlastnosti běžných knihařských materiálů a jejich skladování
- je odpovědný za kvalitu své i týmové práce
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.
-

2.3. Způsob ukončení dosaženého vzdělání

Studium je ukončeno závěrečnou učňovskou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je výuční list a vysvědčení o závěrečné zkoušce. Obsah a organizace závěrečné učňovské zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách. Stupeň dosaženého vzdělání je střední odborné vzdělání s učňovskou zkouškou.

Žáci skládají závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání. Závěrečná zkouška se skládá z písemné, praktické a ústní zkoušky.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Popis celkového pojetí vzdělávání

Škola vychovává absolventy se všeobecným i odborným vzděláním. Vedle výchovně vzdělávacího procesu škola věnuje pozornost komplexnímu působení na osobnost žáka, na jeho schopnost stanovit si hodnotový žebříček, rozvíjet osobní záliby, kulturní a sportovní činnost. Do výchovného plánu školy jsou zařazena témata týkající se protidrogové problematiky, environmentálního vzdělávání, sexuální výchovy, škodlivosti xenofobie a rasismu, psychologie a umění studovat, mravní výchovy, komunikace, kulturní a estetické výchovy. Učitelé si zařazují témata do svých plánů podle úvahy, věku a zájmu žáků. Střední škola Aloyse Klara vzdělává podle ŠVP především žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. ŠVP v teoretickém vyučování povede ke znalostem a dovednostem (klíčové a odborné kompetence), které se maximálně uplatňují v praktickém životě.

Praktická výuka bude orientována především na ovládání řemesla.

Pojetí výuky by mělo směřovat k větší univerzálnosti, flexibilitě, kreativitě, reflexi, modifikaci a aplikaci vzdělávacích strategií se zřetelem k principům celoživotního učení minimalizujícím rizika na trhu práce. Edukace podle ŠVP klade velký důraz nejen na kvalitu řemeslné práce, ale i na obecnou vzdělanost. Projektování praktického vyučování respektuje provázanost a aplikaci odborných předmětů na konkrétní úkol z praxe a propojení s reálným životem.

Zvýšený důraz bude kladen i na motivační činitele (např. větší veřejné prezentování prací žáků, uplatňování projektové metody výuky).

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se nejvíce promítne do celkového provozu školy (třídění komunálního odpadu, šetrné zacházení s energiemi a materiálem při knihařské výrobě) a do péče žáků o zeleň a okolí školy. Environmentální výchova a vzdělávání má úzkou vazbu nejen na odborné předměty, ale stává se rovněž nedílnou součástí sportovně turistických kurzů a školních výletů (např. návštěva informačních středisek národních parků).

Průřezové téma Člověk v demokratické společnosti je naplňováno zejména integrací běžných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále je realizováno v rámci společenskovedního vzdělávání. Je koncepčně naplňováno ve všech vzdělávacích aktivitách. Průřezové téma Člověk ve světě práce je realizováno zejména formou praktického vyučování – knihařská výroba a odborné praxe.

3.2. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je prioritou Střední školy a Mateřské školy Aloyse Klara.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ) Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření spočívají v:

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,

- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola nebo školské zařízení žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

3.3. Organizace výuky

Základním schématem organizace výuky je rozdělení předmětů do teoretického a praktického vyučování. Teoretické vyučování směřuje k obecné vzdělanosti a rozvoji klíčových kompetencí. Těžištěm praktického vyučování je knihařská výroba s návazností na odborné předměty, které vedou k rozvoji odborných kompetencí, tedy zvládnutí řemesla. V rozvrhu se činnosti střídají tak, aby bylo dosaženo maximální efektivity vzdělávacího procesu. Praktické a teoretické vyučování jsou realizovány během týdne, praktické vyučování je v rozvrhu řešeno jako vícehodinový blok. Nedílnou součástí praktického vyučování je odborná praxe, která je pro žáky organizovaná. Výsledky praxe jsou hodnoceny v rámci odborných předmětů.

3.4. Způsob hodnocení žáků

Pravidla hodnocení vychází ze školského zákona. Při hodnocení žáka se přihlíží k jeho možnostem, schopnostem a zdravotnímu oslabení nebo znevýhodnění. Žáci jsou hodnoceni způsobem vedoucím k dosažení výukových cílů, motivaci, rozvoji a podpoře vzdělávání. V oblastech výuky jsou hodnoceny výsledky relevantní pro daný typ předmětu.

Kritéria pro hodnocení

Stupeň 1 – výborný

- žák samostatně řeší teoretické i praktické úkoly správně, uceleně a přesně, pouze s ojedinělými chybami
- žák myslí logicky správně
- žák po konzultaci s učitelem chápe chyby, samostatně je opraví a neopakuje
- ústní a písemný projev žáka je zpravidla správný, výstižný a kreativní
- žák po předběžném návodu učitele samostatně pracuje
- žák o učivo aktivně projevuje zájem, má k učivu pozitivní vztah, projevuje tvořivý přístup při řešení úkolů
- žák umí pracovat samostatně, vyhledávat, studovat a interpretovat vhodné texty
- žák má vždy potřebné učební pomůcky a plní zadanou domácí přípravu
- žák při odborném výcviku a odborných předmětech udržuje své pracoviště v čistotě a pořádku, neplýtvá materiálem a správně s ním zachází
- technické provedení práce žáka je bez chyb a nedostatků
- žák samostatně uplatňuje pracovní návyky, plně a bez pobízení využívá pracovní čas

Stupeň 2 – chvalitebný

- žák používá při řešení teoretických i praktických úkolů osvojené poznatky a dovednosti s menšími chybami
- žák uplatňuje v myšlení logiku a tvořivost
- žák po konzultaci s učitelem chápe chyby, podle návodu je opraví a neopakuje
- ústní a písemný projev žáka má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti
- žák po předběžném návodu učitele pracuje s menšími obtížemi samostatně
- žák s menší pomocí vyhledává, studuje, zpracovává a interpretuje vhodné texty
- žák o učivo projevuje zájem, drobné nedostatky se snaží vyvážit zvýšenou aktivitou
- žák má potřebné učební pomůcky a plní zadanou domácí přípravu
- žák při odborném výcviku udržuje své pracoviště s menšími nedostatky v čistotě a pořádku, snaží se neplýtvat materiálem a správně s ním zachází
- technické provedení práce žáka má drobné nedostatky, které nenarušují celek
- žák má pracovní návyky a s menšími výkyvy je uplatňuje, pracovní čas využívá s menšími výkyvy

Stupeň 3 – dobrý

- žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků dílčí mezery
- žák si po konzultaci s učitelem uvědomuje chyby a dokáže je opravit
- ústní a písemný projev žáka je nepřesný a neucelený
- v logice se vyskytují chyby, myšlení je málo tvořivé
- žák plní úkoly s občasným dohledem učitele

- žák o učivo projevuje zájem, je aktivní
- žák má potřebné učební pomůcky a plní domácí přípravu
- žák je schopen dle návodu učitele samostatně studovat
- žák má při odborném výcviku problémy s udržováním svého pracoviště v čistotě a pořádku, musí být učitelem upozorňován na to, aby neplýtl materiálem a správně s ním zacházel
- technické provedení práce žáka je s chybami, které narušují celek, žák umí podle návodu učitele chyby opravit
- žák prokazuje pracovní návyky, jeho výkon kolísá, pracuje s nepřesnostmi

Stupeň 4 - dostatečný

- žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků mezery
- v práci žáka se objevují časté chyby, některé žák po opakovaných konzultacích s učitelem již neopakuje
- žák dokáže použít své dovednosti a vědomosti omezeně a jen za pomoci učitele
- ústní a písemný projev žáka je nerozvinutý a nepřesný
- žák při školní práci potřebuje častou podporu a dohled učitele, při samostatném studiu má velké obtíže
- žák je málo aktivní, neprojevuje o učivo přílišný zájem
- žák nemívá učební pomůcky na výuku a domácí přípravu plní se závažnými nedostatky
- žák při odborném výcviku neudrží své pracoviště v čistotě a pořádku, musí být pod trvalým dohledem učitele, aby neplýtl materiálem a správně s ním zacházel
- technické provedení práce žáka je nedbalé a s chybami, které narušují celek, žák má potíže s opravením chyb za asistence učitele
- žák pracuje nesoustavně, má nedostatečně osvojené pracovní návyky, k práci musí být neustále pobízen a veden učitelem

Stupeň 5 – nedostatečný

- žák si předepsané učivo neosvojil v požadovaném rozsahu
- žák své dovednosti a vědomosti nedokáže samostatně použít
- samostatný ústní a písemný projev žáka je nevyhovující a nedostatečný
- žák nemá o učivo dostatečný zájem, k výuce se staví pasivně
- žák nemá potřebné učební pomůcky a neplní zadanou domácí přípravu
- žák při odborném výcviku neudrží a nemá zájem udržovat své pracoviště v čistotě a pořádku, vědomě plýtvá materiálem nebo ho nesprávným zacházením znehodnocuje
- technické provedení práce žáka je nedbalé, s chybami nebo žák práci vůbec nedokončí, neumí nebo nemá zájem chyby odstranit ani s asistencí učitele
- žák nemá pracovní návyky, nepracuje a nemá snahu pracovat

nehodnocen

- žák byl nepřítomen ve vyučování více než 150 hodin za školní pololetí nebo v některém předmětu byl nepřítomen více než polovinu odučených hodin a samostatně si nedoplnil zameškané učivo a nedomluvil si s vyučujícími přezkoušení ze zameškaného učiva
- žák nesplnil podmínky nařízeného klasifikačního přezkoušení
- žáka nelze hodnotit ani v náhradním termínu, který určila ředitelka školy
- celkové hodnocení žáka na vysvědčení prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl, nehodnocen

3.5. Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

BOZP se řídí Metodickým pokynem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z 22. prosince 2005.

Při stanovení konkrétních opatření péče o bezpečnost a ochranu zdraví žáků vychází škola z vyhledávání, posuzování a zhodnocení rizik spojených s činnostmi a prostředím v celém režimu žáka ve škole v rámci výchovného a vzdělávacího působení. Bere v úvahu možné ohrožení žáků při výuce jednotlivých předmětů, při přesunech žáků v obci v rámci školního vyučování a při účasti školy na různých akcích pořádaných ve škole i mimo školu. Přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti, zdravotnímu stavu a ukázněnosti žáků.

Škola podle školního vzdělávacího programu seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí vztahujících se k ochraně zdraví žáků a jejich bezpečnosti.

3.6. Podmínky pro přijímání ke vzdělání

Kritéria přijímacího řízení jsou stanovena v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky o přijímacím řízení č. 353/2016 ve znění pozdějších předpisů.

Uchazeči jsou přijímáni bez přijímací zkoušky v rámci stanovené kvóty dle celkového pořadí, které je sestaveno na základě prospěchu na základní škole za 1. pololetí a 2.pololetí 8.ročníku a 1.pololetí 9.ročníku nebo za tři poslední pololetí, která lze hodnotit, na základě speciálních vzdělávacích potřeb a dle toho, zda studium navazuje bezprostředně na ukončení povinné školní docházky. Při rovnosti celkových bodů rozhoduje bodové ohodnocení speciálních vzdělávacích potřeb. Podmínkou přijetí je, že uchazeč doložil k přijímacímu řízení z pedagogicko psychologické poradny nebo ze speciálně pedagogického centra Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se stanoveným identifikátorem znevýhodnění a minimálně s 2. stupněm podpůrných opatření.

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné přípravy je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Zdravotní způsobilost uchazeči na přihlášce potvrzuje ošetřující lékař.

4. Učební plán

4.1. Tabulka

Viz kapitola 5. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP- část ŠVP

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Teoretické vyučování je doplněno praxí - realizuje se buď jednorázově 1 - 2 týdny během roku, nebo pravidelně jeden den v týdnu.

Knihařská výroba se realizuje v 4-6hodinových blocích během týdne

Praktická cvičení a knihařská výroba propojují teoretickou přípravu a praxi. Realizují se vždy v odborné učebně.

Součástí teoretických předmětů je projektové vyučování.

4.3. Přehled využití týdnů ve školním roce

Ročník	1	2	3
Vyučování podle rozpisu učiva	34	34	33
Lyžařský výcvikový kurz	1	0	0
Sportovní kurz	0	1	0
Adaptační kurz	1	0	0
Závěrečná zkouška	0	0	2
Časová rezerva	4	5	3
Celkem	40	40	38

5. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP

RVP		ŠVP					
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Min. počet týdenních vyučovacích hodin			Počet hodin v ročníku			
		Zkratka	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	Celkem
Jazykovědné vzdělávání							
Český jazyk	3	Čjl	Český jazyk a literatura	2	1	1	4
Estetické vzdělávání	2	Čjl	Český jazyk a literatura	1	2	2	5
Cizí jazyky	6	AJ/Nj	Anglický/německý jazyk	3	3	3	9
Společenskovední vzdělávání	3	Ov	Občanská výchova	1	1	1	3
Přírodovědné vzdělávání	6	F	Fyzika	1	1	0	2
		Ch	Chemie	1	1	0	2
		Ev	Environmentální výchova	1	0	0	1
Matematické vzdělávání	4	M	Matematika	2	2	0	4
Vzdělávání pro zdraví	3	Tv	Tělesná výchova	2	2	2	6
Vzdělávání v IKT	3	IKT	Informační a komunikační technologie	1	1	1	3
Ekonomické vzdělávání	2	Ek	Ekonomika	0	1	1	2
Polygrafický základ	5	Pol	Polygrafie	2	1	2	5
Technologické procesy	8	Te	Technologie	3	2	3	8
Realizace výrobních činností	35	KV	Knihařská výroba	15	17	19	51
Celkem	80			35	35	35	105
Disponibilní hodiny	16						
Odborná praxe							
Kurzy		Sportovně turistický kurz					

6. Učební osnova (viz příloha)

6.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

6.2. Charakteristika učiva

6.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

6.4. Pojetí výuky

6.5. Hodnocení výsledků žáků

6.6. Popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

6.7. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

7. Personální a materiální zabezpečení vzdělávání

7.1. Personální zajištění výuky

Praktická a teoretická výuka je zajištěna kvalifikovanými odborníky s praxí v jednotlivých oborech a pedagogické činnosti. Ve Střední škole a Mateřské škole Aloyse Klara působí přibližně 60 pedagogů (učitelé, vychovatelé) s vyváženým zastoupením mužů a žen. Průměrný věk pedagogů je pod 50 let. Ve výuce dále mohou působit asistenti pedagoga, mohou to být např. tlumočníci do znakového jazyka nebo asistenti pro žáky s vysokým stupněm postižení.

Na škole dále působí kariérní a výchovný poradce, školní psycholog, preventista sociálně-patologických jevů a speciální pedagog.

7.2. Materiální zajištění výuky

Střední škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Budova školy se nachází na zatravněném pozemku se zelení, kde se mimo odpočinkové zahrady nachází víceúčelová sportovní hala a nově vybudované sportoviště, které se skládá z běžecké dráhy 100 m, sektoru pro skok daleký, sektoru pro vrh koulí, dále ze dvou beach volejbalových kurtů a víceúčelového hřiště (malá kopaná, dva tenisové kurty, volejbalové a nohejbalové hřiště). V budově jsou umístěny učebny odborného výcviku, odborné a teoretické učebny, malá tělocvična a posilovna, školní jídelna, internát, hudebna. Teoretická výuka je realizována v dobře osvětlených učebnách za použití moderních pomůcek (2 učebny informačních technologií, několik interaktivních tabulí, dataprojektory, audiovizuální technika). Výuka žáků se smyslovým postižením je zajištěna kompenzačními pomůckami - hlasový výstup NTB, braillovská tiskárna, braillovský řádek, televizní lupa, zvětšovací program. Výuka odborných (praktických) předmětů je zajištěna v plně vybavených dílnách. Stroje a vybavení dílen je průběžně doplňováno

a inovováno podle aktuální situace v příslušném oboru. Do vybavení dílen a učeben odborných předmětů je systematicky instalováno vybavení zvyšující kvalitu vzdělávání a rozšiřující kompetence absolventů.

Na zahradě jsou vybudovány dvě venkovní učebny, okrasná odpočinková aromatická zahrada. Materiálně technické podmínky pro výuku, stravování i ubytování žáků jsou na velmi dobré úrovni a jsou stále průběžně zlepšovány. Ve školní jídelně se používá automatický výdejní systém, žáci i zaměstnanci mají možnost výběru ze tří jídel, z toho je jedno vždy zeleninové.

Škola je bezbariérová, bezbariérový přístup zajišťuje výtah a plošiny. Disponujeme dvěma manipulačními plošinami pro vozíčkáře, které jsou potřebné např. pro přesun z vozíku na toaletu, případně na židli, křeslo, postel. V budově školy je instalován EZS (elektronický zabezpečovací systém) EPS (elektronická požární signalizace) a nouzové osvětlení. V budově školy je evakuační výtah.

8. Spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Partneři:

- 1) KNIHAŘSTVÍ Jarmila Sequensová, Rybalkova 10, Praha 10
tel: 603 48 69 54
Odborník z praxe k ZZ, informace o zdobných technikách a nových technologiích pro ruční uměleckou vazbu. Kontakt na Společenstvo knihařů.
- 2) ATELIER ČERMÁK, Jiří Čermák, Špotzova 8/111, Praha 6
tel: 602 43 87 98
Odborník z praxe k ZZ, informace o nových technologiích při výrobě paspart a zakázkové kartonáže
- 3) Střední škola mediální grafiky a tisku
Beranových 140/695, Praha 9 Letňany 199 00
tel: 211 152 514
- 4) Knihařství Stašovi, Mgr. Marek Staša, Bystřice, Radošovice 33, 527 51
tel: 608 027 354
- 5) Ateliér Krupka, Lužická 1295, Úvaly 250 82
tel: 721 410 418
- 6) Centrální tiskárna Praha
Česká pošta, s.p. , Centrální tiskárna, Ortenovo náměstí 542/16, 170 24 Praha 7
tel: 954 303 719
- 7) Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola, V Pevnosti 4, Praha 2
128 41

Střední škola Aloyse Klara má odborníky z praxe k ZZ, disponuje automatickými jednoúčelovými knihařskými stroji. S automatickými linkami se studenti seznamují na praxi a při exkurzích.

9. Průřezová témata

8.4 Člověk a digitální svět

Charakteristika tématu

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výuky a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve

výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně a tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula.

Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech, při řešení nejrůznějších problémů.

- V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci vhodným způsobem vzhledem ke komunikační situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.
- Ve společenskovedním vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali digitální technologie v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a s různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického a občanského rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů osobního, právního a sociálního charakteru, aby získávali a hodnotili informace z různých zdrojů.
- V přírodovědném vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby pracovali s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.
- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby při tvořivých činnostech byli schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria.
- Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a k bezpečnému používání digitálních technologií.
- Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.
- V ekonomickém vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali vhodné nástroje pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.) a aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Digitální kompetence, ke kterým jsou žáci vedeni, jsou v dnešní době nezbytné pro zaměstnatelnost, osobní naplnění a zdraví, aktivní a odpovědné občanství i sociální začlenění každého žáka.

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby:

- se zapojovali do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; uvedli příklady využití digitálních technologií ve svém oboru, pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- byli schopni uvést, jak vývoj technologií včetně umělé inteligence ovlivňuje různé aspekty života jedince, společnosti a životního prostředí; zvažovali příležitosti a rizika, snažili se rizika minimalizovat;

- využívali vhodné technologie a jejich kombinace pro školní práci a k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; rozpoznali, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat; orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti;
- vytvářeli a spravovali jednu či více digitálních identit; byli schopni sledovat (kontrolovat) svou digitální stopu;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s bezpečnostními zásadami; aktivně pracovali s návody k použití;
- znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých¹ a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost; byli si vědomi neodvolatelnosti činů v online prostředí; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhovali taková řešení prostřednictvím digitálních technologií, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie;
- rozeznávali běžný technický problém a běžnou provozní závadu, poradili si s ní, v případě závažného problému vyhledali pomoc;
- vytvářeli a upravovali digitální obsah v různých formátech, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků;
- pozměňovali, vylepšovali obsah nebo ho zapracovávali do stávajících děl s cílem vytvořit nový obsah v různých formátech;
- získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost, hodnověrnost a úplnost;
- přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu;
- sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci.

Průřezové téma je vhodné rozpracovat ve školním vzdělávacím programu v co nejúžší vazbě na činnosti a témata v jednotlivých vyučovacích předmětech všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání. Základem je reagovat na změny ve společnosti, v profesních požadavcích a v pracovním prostředí způsobené rozvojem digitálních technologií a poskytnout žákům dostatek příležitostí, situací a kontextů, ve kterých se budou učit bezpečně a efektivně využívat různé digitální technologie.

Použití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Využívání ICT ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním je nutné přizpůsobit individuálním potřebám žáka, a to jak ve smyslu druhu nebo typu používaných produktů, tak rozsahu jejich uplatňování. Při posuzování těchto hledisek je nutné mj. vycházet z toho, jaké podpůrné nebo kompenzační technologie a produkty žák v průběhu předchozího vzdělávání využíval, na jaké úrovni je využívá a do jaké míry lze toto využívání dále zdokonalovat, aby co nejlépe reflektovaly individuální vzdělávací potřeby žáka. Při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu zdravotně znevýhodněného žáka je proto důležité vycházet z odborného hodnocení a doporučení školského poradenského

¹ Viz § 66, odst. 6 zákona č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů

zařízení, jehož je žák klientem, případně dalších odborných pracovišť, která se zabývají specializovanými technologiemi pro zdravotně znevýhodněné.

Výrobci prostředků informačních a komunikačních technologií vycházejí vstříc zdravotně znevýhodněným osobám a upravují tyto prostředky pro jejich specifické potřeby. Tělesně a zrakově postiženým lidem je k dispozici široké spektrum hardwarových a softwarových produktů, které usnadňují používání osobního počítače a umožňují jim tak komunikaci se světem, pomáhají jim vzdělávat se i pracovat. V oblasti hardwaru byly vyvinuty pomůcky pro jednodušší ovládání klávesnice počítačů, nahrazení části klávesnice pohybem myši, úpravy ovládání monitorů a nastavení tiskáren, řada přístrojů je nastavována vzdáleně prostřednictvím připojení k síti. Při potížích s používáním standardního rozvržení klávesnice (QWERTZ) se používá rozložení klávesnice typu Dvorak. Existují tři rozložení klávesnice typu Dvorak: pro psaní oběma rukama, pro psaní pouze levou rukou a pro psaní pouze pravou rukou. K použití těchto funkcí není zapotřebí žádné zvláštní vybavení. Bylo vyvinuto alternativní vstupní zařízení, jako je jednoduchý vypínač nebo vstupní zařízení ovládané nádechem a výdechem pro osoby, které nemohou používat myš ani klávesnici.

Pro potřebu nevidomých a slabozrakých byla vyvinuta komplexní řešení, která umožňují realizovat vstup i výstup dat pomocí externího zařízení pracujícího s Braillovým písmem, navíc v kombinaci s hlasovým výstupem.

V oblasti softwaru má většina operačních systémů již zabudované usnadňující funkce. Tyto funkce pomohou lidem, kteří mají problémy s používáním klávesnice nebo myši, jsou mírně zrakově postižení, či osobám s poškozeným sluchem. Usnadňující funkce je možné nainstalovat spolu s operačním systémem, nebo je lze přidat později z instalačního disku. Vzhled a chování prostředí operačních systémů lze vzhledem k různým omezením zraku a pohybu upravit rovněž pomocí ovládacích panelů a dalších vestavěných funkcí. Patří sem například nastavení barev a velikostí ikon a písma, hlasitosti a chování myši a klávesnice.

Mezi podpůrné aplikace dostupné pro běžné operační systémy patří například:

- programy pro osoby s postižením zraku, které mění barvu informací na obrazovce nebo informace na obrazovce zvětšují;
- programy pro nevidomé nebo osoby, které nemohou číst; tyto programy zprostředkují informace z obrazovky na externí zařízení v Braillově písmu nebo je převádějí do syntetizované řeči;
- programy, které dovolují „psát“ pomocí myši nebo hlasu;
- software, který umožňuje předvídat slova nebo fráze; tento software umožňuje rychlejší zadávání textu s menším počtem úhozů na klávesnici.